

# Битва (скорочено)

Ольга Кобилянська

Ольга Кобилянська описує дивовижну красу гуцульського села Руська Молдавиця, що оточене високими горами, де розкинулися чарівні ліси. Де-не-де чутно спів пташок, ліс чарував своєю різноманітністю дерев.

Зупинився локомотив і з нього вийшла група людей. Вони розійшлися по долині, що розташовувалася між горами. Один чоловік заніс над смерекою сокиру і глухий звук удара пролунав серед тиші. Те бідолашне дерево в житті не знало людської руки, а тут почула крик "Зрубати!" і як луна пройшли ці слова серед лісу.

Небо нахмурилося і вкрилося хмарами, розпочалася справжня гірська буря. Блискавки освітлювали землю, дощ не зупинявся, грім полохав все живе навкруги.

Навкруги стемніло. Старі дерева стояли нерухомо, а більш молоді ледь-ледь похитувалися від залишків грізного вітру. Земля була мокрою, трава та мох зберігали в собі ще вологу дощу.

Одного ранку розпочалася битва. На залізній дорозі, що проходила через долину, зупинився він – тягаровий поїзд, що привіз із собою ворога.

"З грубим обличчям, у подертій замащеній одежі. З неповоротними, від тяжкої праці майже неформеними руками: озброєний блискучими топорами, важкими залізними ланцюгами, сам собою зовсім поганий на вид, — такий прибув він".

Орел, що сидів на горі і споглядав цю картину, ще декілька хвилин мовчки дивився, а потім піднявся в повітря і полетів звідти. Сум огорнув все навкруги, відчувався похмурий настрій.

Всі дерева чекали нападу. Більш старі не хотіли вірити, що для них взагалі можлива така насильницька смерть, стояли неприступно і переживали, щоб молоді не показали своїх коливань. Ці дерева жили тут роками, але і подумати не могли про такий кінець.

Розпочалося. Вони пішли у бій, намагаючись випередити один одного, піднімалися на гору; кожен сподівався першим зробити удар і розпочати роботу. Але праліс не хотів віддаватися просто так: вони отримали опір. Земля розсипалася на малі крихти під їх ногами і працівники отримували поранення, комахи вилізли з-під коріння вирваних ними кущів і повзали в них по руках. Спроби руками вхопити стовбури дерев та кущів отримували невдачу, люди кололи собі обличчя, руки, ноги. Мурахи боляче кусали, отруйні гриби звертали на себе увагу, трава росла так густо, що заплутувала їх ноги.

Зсередини лісу заблищало щось величне та могутнє – морське око. Це була краса, що роками стояла і берегла себе від людських рук. Не збереглася. Вони відбирали все більше землі, метр за метром займали територію вікових дерев, цілих популяцій дивовижних тварин та птахів.

Вони складали у вагони спилені та зрубані дерева один до одного; по цій дорозі в останню путь йшли столітні величаві дуби, берези, клени... Робота налагодилася. Кожного тижня по залізниці працівникам привозили їжу та все необхідне, а вони

передавали нові партії дерев. Так йшла робота з молодими, але згодом черга дійшла до столітніх насаджень. В ніч перед тим як розпочати вирубувати ці величаві старі дерева, місяць освітлював всю долину. Здавалося, що дерева протягували свої руки-гілля до небес в пошуках порятунку. Передчуття майбутньої смерті лякало їх і рослини хотіли використати останню можливість показати себе небу у всій красі.

Колоди старих могутніх дерев лежали на схилах гір, розкидані в різні сторони. Ліс виглядав ніби голим, коли був вкритий пеньками, що ще нагадували про існування тут колись лісу.

Коли дерева стягували в долину, багато працівників отримали травми - так боролася природа з небезпекою. Дехто втратив життя, дехто - можливість працювати. Багато неприємностей завдавала кора, що вросла в тіло дерев і не хотіла з ним розлучатися. Але найманці були так натхненні високою нагородою, що не зважали на біль та поранення.

Робота кипіла: будувалися мости, завдяки яким з гір спускали дерева, а коні тягли їх далі дорогою, що проклали для них тіла більш молодих дерев. Потім колоди клали у вагони локомотива, що возив їх у низину. На останнім возі сидів наставник, що контролював перевезення. За потоком товаришів спостерігали інші дерева, до яких ще не дійшло залізо сокири.

Після довгої подорожі, поїзд приїхав у долину, де серед дерев де-не-де виглядали хатини з мешканцями-гуцулами. Ось стоїть тут одна жінка у народному вбранні - на неї звернена вся увага громади. Відбувалося свято і люди зібралися для святкування. Ці люди жили віддалено від цивілізації, будували побут просто, поїзд був тим чудом, що не бачили часто.

"Такі були ті діти лісів, що за ніяку ціну не хотіли прикладати рук до звалювання велетів з їх висотні".

Коли поїзд зупинився, гуцули трималися від нього якомога далі, не бажаючи брати будь-яку участь в тому, щоб руйнувати те, що було створене природою. Вони відмовилися надати допомогу у знищенні дерев, на тому працівники їх залишили у спокої. Поїзд продовжив дорогу, місцеві жителі продовжили святкування, а слова їх пісень ще довго було чути серед густого гілля лісу.

В низині чути було шум лісопилки. Навколо неї лежали дошки, тирса та інші матеріали праці. Вози відчепили від локомотиву і вони попрямували до складів із деревиною. Можна було почути розмови працівників, що обговорювали роботу. Праліс викупила якась фірма і вирубка триває вже сім років, а на меті ще три роки такої ж праці. За день знищується близько семиста величних дерев. Сімсот пнів щодня. Один старий працівник сказав, що деревина вивозиться закордон, а лісу продано ще на десять років вирубки, а що буде мати з цього його земля? Нічого. Його розмову грубо зупинив інший працівник і всі продовжили працю.

На таке майбутнє чекали інші ліси, столітні дерева, до яких ще не дібралися люди. Ще років десять, можливо більше, і людям знадобиться більше території, так буде продовжуватися до кінця. На це з жахом чекали ті дерева, що проводжали тіла своїх

товаришів, з тремтінням спостерігаючи за рухом локомотива.

Вночі місяць виходив і огортав своїм світлом тіла колишніх жителів пралісу. Німі слова жалю супроводжували цей момент. Навкруги не було чути жодного звуку, робота вночі зупинилася і було видно лише сліди робочого дня: лежала кора, тирса, поламані гілки та кущі.

Гори лежали голі в своїй самоті, намагаючись зберегти залишки своєї гідності, прикриваючись залишками тієї скупкої флори, що не могла прожити довго без тієї тіні, що забезпечував їй праліс. Вона загине без нього, просто не зможе існувати.